

Някои съображения по „Тракийските надписи“

Под заглавие „Тракийски надписи“ и сродни по смисъл определения, години наред се появяват статии – коя напълно шеметна по отношение на даденостите, коя робуваща на понятия неуточнени и подозрителни. Именно към вторите можем да причислим статията на г-н Андрей Киряков, която въпреки оригиналните си виждания, не може да се откъсне от общото течение именно поради използването на тези „подозрителни“ и неуточнени понятия. За да имаме пълна пригледност на изложението и опонирането по стар навик ще прилагаме опонирането директно след изложението. На някои читатели този маниер може да се стори твърде остър и скандален, но ние твърдим, че той е твърде ефикасен при изграждане на мнение относно статията и съответното опониране. Именно поради тази ефикасност ще бъдат жертвани някои естетически изисквания, защото нас ни интересува изграждането на една позитивно-правдива оценка, а не оценка красива по изложение, но погрешна.

Тези съображения се излагат и с цел делегиране на една лична позиция по въпроса, тъй като очакваме и различни прочити от различни хора за в бъдеще на въпросните надписи. Една такава предварително заявено виждане на въпроса ще ни избави от опасността съответната бъдеща критика да бъде сметната като лично отношение към съответния материал, нямащо за основание принципни положения. И така, преминаваме към коментиране на материала на г-н Киряков и естествено на основанията и авторите посочени от него като опорни пунктове на мишленията му.

Тракийските надписи от с. Езерово и с. Кьолмен

Андрей Киряков
Списание "Завети", бр.4, 2006 г.

Основната причина, поради която днес все още не може да възстановим езика на древното балканско население, или т.нар. траки, е фактът, че до голяма степен това население остава безписмено до началото на новата ера и установяването тук на римското господство.

– Такъв факт обаче не може да съществува. Може да има факт за някаква наличност, но факт за нещо което не съществува или още не е открито, не може не само да съществува, но е и липса на сериозно отношение към материала, самият изказ по този начин. Също така не е установено, че древното балканско население е САМО от траки. Историята разполага с достатъчно на брой понятийни имена за етноси и етностни култури за да се спрягат траките за всяка делва, плоча или пръстен намерен по днешните български земи. За предполагаемото време

на съществуването на траките, малко по на юг, на разстояние критично малко за да се направи териториална разграниченост, съществува например крито-микенската култура. По какви причини траките се делят от носителите на тази култура ? Причините са предимно наложено политически, но не и историко-фактологични. Дали „населението“ е безписмено също не е обект на търсене. Обекта е дали това „население“ има СОБСТВЕНА писменост и доколко използва алфавита на чужд език. Такова уточнение е абсолютно задържително, ако се търси действително някакъв етнос със собствена реч.

Днес разполагаме само с два цялостно запазени надписа на тракийски език – този върху златния пръстен от село Езерово и този от каменната надгробна плоча открита близо до село Кьолмен.

– Такъв език все още се търси от г-н Киряков и останалите „следователи“ по въпроса. Да се делегира такъв език преди да е дадено КАКВОТО И ДА Е ОСНОВАНИЕ за неговото съществуване е меко казано недоразумение. С по-твърд изказ това е опит за заблуда за достигнати резултати преди започване на търсенето. Не може да започне не само лингвистично, но и каквото и да е търсене, по предварително заявено име. Ако има такова търсене, то е поръчково търсене и няма връзка с науката. Пример: На ориктолог му се възлага да намери неизвестна и легендарна пеперуда „Черна перла“ – едно напълно измислено име само за този пример. На този ориктолог му е ДАДЕНА ВЪЗМОЖНОСТ да нарече с името „Черна перла“ каквато и неизвестна пеперуда да открие и улови. Това е свързано с целите поставени на ориктолога от тези които са го изпратили, но то няма връзка с една действително съществуваща пеперуда с име „Черна перла“, а само с целта, неизвестната пеперуда, която и да е, да бъде наречена с това име. Нещо подобно имаме и при този наш случай.п

Разполагаме и с няколко други съвсем кратки надписи, но те представляват по-скоро изписване на лични имена и не могат да допринесат съществено за изучаването на езика на траките.

– Трамбоването, че търсеният език, който ЩЕ се открие е именно тракийски и никакъв друг започна да се прилага. И още преди да се установи езика СЕ ЗНАЕ кои са лични имена от езика.

Браво !

Тук държим да уточним, че приёмите на Гьобелс не са за предпочитане в научните търсения. Те нищо не доказват, те само указват. Времето на указаните открития общо взето си отиде с комунизма и не е необходимо гнилите му постулати да се точат в бъдещето.

Трябва да отбележим, че въпреки тези неблагоприятни при изследването на даден език обстоятелства, надписът от Кьолмен не е придобил необходимата известност, въпреки че като **дължина** на текста, той се доближава до този от Езерово. Причината да остане непопулярен е поради няколко неуспешни опита при неговото тълкуване.

– Дължината, ширината и дълбочината на един надпис не може да бъде сравнима величина с друг текст. Единствената опорна точка е КАЛИГРАФИЯТА и нейното значение, и в известен смисъл геометричната разположеност в равнината на съответният текст. Не сме съгласни също и с разяснението, че той е непопулярен защото е неразгадан досега, за което естествено г-н Киряков няма никаква вина. Това е по-скоро вина на националната културна политика даваща приоритет на артефакти намиращи се в Памир и Непал, но не и на такива, които са лежали под краката ни. Пораженията от такова целенасочено спонсориране на изследванията се разпростират и са се разпрострели върху българското общество и мащабите на пагубното му действие все още не са калкулирани. Според нас калкулацията на тези поражения може да обхване цялата българска история, поради което те не се и забелязват все още от официозите, точно тези, които де факто паркираха древната българска история в азиатските дерета и чукари, за да се „отвори“ място за „славянското море“.

За нуждите на нашето изложение е необходимо да разгледаме първо надписа върху златния пръстен. Пръстенът е открит още през 1912 г., при разораването на могила югозападно от с. Езерово. Надписът се състои от осем реда, или всичко 61 букви, изрязани върху плочката на пръстена (изобр. 1). Последният ред (4 букви) е изрязан отстрани на плочката. Наред с пръстена в същата местност били намерени още редица предмети, които се отнасят до погребение: златна диадема, малка златна лъжичка, две триъгълни пластини от злато, бронзов съд, кръгло бронзово огледало и счупена бронзова гривна. **Очевидно** златният пръстен също е свързан с погребението на знатен тракиец, датирано във втората половина на V в. пр.н.е.¹

– Такава очевидност няма. Пръстенът както и др. лични предмети може да са в наличност в погребалната урна, но те по-скоро са свързани с предишният „деятелен“ живот на покойника, а не със самият ритуал на погребението. Правим такова разграничение за действителното предназначение на предметите, защото съзираме отваряне на „вратичка“ за съждения подпомагащи целта на изследването, за разлика от същността на артефактите. Намирането на убит кон в погребалното пространство е свързано с погребалния ритуал, независимо, че същият този кон е бил с „друго предназначение“ в живота на погребения. Наличието на пръстен обаче не може да има друго значение и предназначение, освен като ВЕЩ, такава каквато е бил и коня, въпреки че за живо същество днес е малко странно да се говори като за „вещ“. Не бива да се пренебрегват обаче сходни погребения от същата епоха,

когато за вещи са смятани не само конете, но дори и жените на погребаните персони.

Разчитането на буквите в текста е **сигурно**, но основен проблем предизвиква разграничаването на отделните думи, понеже целият текст е написан слято (т.нар. SCRIPTIO CONTINUA).

– Ако имаше в наличност „тракийски език“ такова трудност при разграничаване на думите естествено нямаше да съществува, така, както не съществува и в старобългарският език, където изписа също е непрекъснат. Самият факт за съществуването на тази трудност, дава информация, че езика се търси. За несъобразността един търсен език да бъде предварително индикиран като „някакъв“ вече говорихме. Освен това тази „сигурност“ падвежда без да приложи съответните разсъждения, че тракийският език е с известни букви. Преди да се открие езика, автора вече е сигурен и за буквите. Такава сигурност обаче е лишена от основателно и е само едно предположение, да не употребим по точни и силни думи.

Надписът е следният:

ΡΟΙΣΤΕΝΕΑΣΝ ΕΡΕΝΕΑΤΙΑ ΤΕΑΝΗΣΚΟΑ ΡΑΖΕΑΔΟΜ ΕΑΝΤΙΛΕΖΥ ΠΤΑΜΙΝΕ ΡΑΖ

--- А, не. Не е такъв надписа. И читателят може да се убеди сам, като погледне снимката на пръстена в края на статията. Там където г-н Киряков предлага Ζ ζ ζῆτα – цита, стои буквата **Ι**. Защо тази буква се разбира като „цита“ е лесно да се досетим. Защото чрез „цита“ може да се разчете „АЗ“. Тук бедата не е голяма, защото българските специалисти не разчитат на собствени изследвания, а . . . преписват от другите материали с прогръзка насоченост. Като такъв несъмнено е таблицата на *B. F. Cook* (от *Reading the past* издание на *British Museum press*) :

...and the city came under Roman rule in the first century BC.

			Ionia	Athens	Corinth	Argos	Euboea (cf. Etruscan)
A	α	a	AA	AA	AA	AA	AA
B	β	b	B	B	BB	B	B
Γ	γ	g	Γ	Λ	CC	ΓΛ	CC
Δ	δ	d	Δ	Δ	Δ	Δ	DD
E	ε	e	EE	EE	E	EE	EE
F	ϕ	w	—	F	F	FF	F
Z	ζ	z	—	Ι	Ι	Ι	Ι
H	η	ē	—	—	—	—	—
[h]	h	h	—	BH	—	BH	BH
θ	θ	th	—	ΘΦΘ	—	ΘΦΘ	ΘΦΘ
I	ι	i	Ι	Ι	Ι	Ι	Ι
K	κ	k	Κ	Κ	Κ	Κ	Κ
Λ	λ	l	—	—	—	—	—
M	μ	m	MM	MM	MM	MM	MM
N	ν	n	NN	NN	NN	NN	NN
Ξ	ξ	x	Ξ	(XS)	Ξ	ΞH	Χ
O	ο	o	Ο	Ο	Ο	Ο	Ο
P	π	p	Π	Π	Π	Π	Π
Q	—	s	—	—	Q	Q	Q(?)
ϕ	ϕ	q	—	ϕ	ϕ	ϕ	ϕ
Ρ	ρ	r	—	ΡΒ	—	ΡΒ	—
Σ	σ	s	Σ	Σ	—	Σ	Σ
T	τ	t	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ
Υ	υ	u	VY	VYV	VYV	VYV	VYV
Φ	φ	ph	Φ	ΦΦ	ΦΦ	ΦΦ	ΦΦ
Χ	χ	kh	Χ	Χ	Χ	Χ	Χ
Ψ	ψ	ps	Ψ	(ΨS)	Ψ	Ψ	(ΨS)
Ω	ω	ō	Ω	—	—	—	—

Table 1. Some archaic alphabets

За множеството графемни открити и класифицирани по местности се твърди, че са гръцка протописменост. Както се вижда тя има своите набедени съответствия спрямо съвременната гръцка азбука. Ако тези

графема носеха гръцка реч, още по-непонятно е защо досега с тези графема не е разчетена НИТО ЕДНА ДУМА на гръци? Очевидният отговор е, защото те не са гръцка протописменост. Въпреки този убийствен аргумент, на „учени“ като Кук не ѝм пречи да заявят, че това е протогръцка писменост. Ето от такива празнодумци е взето и съответствието на **Ι** със „зета“. Този знак нито през древността (V-III в. пр.н.е.) нито по-късно е бил знак от гръцката писменост. Затова пък имаме знака от колонки 4, 6 и 7 от горната таблица (16 отгоре надолу), които приличат на този знак и освен това е бил използван в гръцки надписи. Т.е. той е знак от гръцката азбука и се означава със Ξ ξ – кс. Ето например в този надпис от 334 г.пр.н.е. :

12 Alexander the Great's dedication of the temple of Athena Polias at Pricne, 334 ac. BM GR 1870.3-20.88.

Inscriptions recording the dedication of the temple of Athena Polias at Pricne, 334 ac.

Използвайки Ξ като заместител на **Ι** по съображения почиващи на основанието, че всички останали букви са гръцки, (това основание беше изказано от г-жа Красимира Скординова – специалист по гръцки, турски и унгарски), се получи следният гръцки превод, който г-жа Скординова направи буквално на крак за десетина минути, поради липса на време:

ΡΟΛΙΣΤΕΝΕ – лично име, зв.падеж, м.р.

ΑΣ – нека, пов.наклонение

ΝΕΡΕΝΕΑ ΤΙΛΤΕΑΝΗ – име, ж.р. ед.ч.

ΣΚΟΑΡΑ – скоропозтижно, наречие

ΞΕΑΔΟΜΕΑΝ – овдовяла, прил.

ΤΙΛΕ ΞΥ – безмълвно, без думи

ΠΤΑΜΙ – Π(Ο)ΤΑΜΙ - реката, същ.им., ж.р. ед.ч.

ΝΕΡΑ – свещена, пр.име от „нерос“- свещен свят

ΞΗΛΤΑ – идвам, глагол. В мин.св.вр. Η λ θ α- доход.

С този светкавичен превод спрямо гръцката лингвистика и граматика, за нас въпроса с „тракийството“ на този надпис е изчерпан. Продължаващото търсене може да бъде само цел да се представи, че гръцката реч е тракийска и тракийците са днешните гърци. Тази насока изобщо не ни учудва и няма да ѝ правим анализ – тя е ясна и за децата от забавачницата. Очевидно гробът е на вдовицата на Ролистен, която го е носила през годините когато е живяла без съпруга си, и е погребана с пръстена.

Въпреки че до днес са известни повече от двадесет опита за превод на надписа, тук ще цитираме само два от тях, тези придобили по-голяма популярност. Още през 1914 г. Д. Дечев прави първия опит за тълкуване на текста. По-късно в книгата си “Характеристика на тракийския език”², той предлага следното (трето по ред) тълкуване на надписа:

Текст: ROLISTENEAS NERENEA TILTEAN ěSKO ARAZEA DOMEAN TILEZUPTA MIĚ ERAZĚLTA.

Превод: “Аз съм Ролистенеас, потомък на Неренеас. Тилезипта, аразийка по род, ме предаде на земята (т.е. погребана ме).”

Вл. Георгиев се занимава с надписа още през 1938 г., като излага по-късно своето тълкуване отново, без съществени поправки³. Заедно с Д. Дечев той приема, че пръстенът е бил направен специално за тържественото излагане на покойника, преди да бъде погребан. Той посочва и обстоятелството, че по сведения на Херодот (V, 5) у някои тракийски племена е имало обичай, когато умре някой знатен тракиец, една от жените му и то тази, която се смята и докаже като най-любимата му, да бъде убита и погребана заедно с покойника. Вл. Георгиев заключава, че съдържанието на надписа стои в тясна връзка със споменатия погребален обичай. Въз основа на това той дава следното тълкуване:

Текст: ROLISTENE, AS NERENEA TILTEAN ěSKĀ ARAZEA DĀ MEAN TILEZUPTAM, IĚ ERAZĚLTA.

Превод: Ролистене, аз Неренеа Тилтеа умирам спокойна до (теб) моя блаженопочивши, (аз) която децата отхрани (отгледа).”

Предложението на проф. Георгиев, че надписът върху пръстена е посвещение към починалия, от страна на неговата съпруга е напълно допустимо и приемливо.

– Както уточнихме, надписа индикира че пръстена е на съпругата на починалия и погребаният е тя. Много странно е как един професор не се сеща за очевидни неща, а си измисля специални „погребални пръстени“ изработени специално за погребението.

По отношение на разделянето на думите в текста, ако коригираме леко предложението на проф. Георгиев, трябва да отбележим, че в първата част, по-вероятно е едно такова разделяне на думите, при което се наблюдава и една изразена вокална хармония. Забелязва се едно римувание при съчетанието: NERENEA TILTEA - NĚSKĀ

ARAZEA. Подобен опит за нестандартен и един вид по-художествен изказ, вероятно не е случаен, а е бил съзнателно търсен от съставителя на текста.

Тук ще цитираме още едно тълкуване на надписа, което съдържа спорни, но все пак ценни предположения, които провокират нашите представи за тракийския език, но заслужават и определено внимание. Във връзка с различни наблюдения, които доказват близкото родство на тракийския език с езиците от балто-славянския клон на индоевропейското семейство, Е. Живков дава следното тълкуване на надписа⁴:

Текст: ROLISTENE-AS-NERENEA-TI-LTEA-NESKO-A-RAZEA-DO-MEAN-TI-LEZY-(PTA MIEERAZELTA)

Превод: Ролистене, аз Неренеа, тлея тук долу, а сразен до мен ти лежи (...)

--- Учудващо е как инж. Емил Живков е по-напреднал в гръцкият от проф. Георгиев. Ние не се съмняваме за миг, че г-н Живков е инженер, за „професорството“ на г-н Георгиев няма да говорим защото изпитваме известен народностен срам.

Очевидно е желанието на автора да докаже максимално близостта на думите и граматиката в текста със съвременния български език, резултат от което е разделянето на предложеното от проф. Георгиев “TILTEA” на “TI-LTEA”, “ARAZEA” на “A-RAZEA” и “TILEZYPTAM” на “TI-LEZY”. Същественото в случая е, че съчетанието ΝΗΣΚΟ (NĒSKŌ) авторът тълкува като дума, подобна на българско наречие “ниско”, а съчетанието LEZY (LEZY) като глаголната форма “лежи” от глагола “лежа” (староб. лежѠн, лежати, кор. и.-е. *LEGH- широко разпространен в индоевропейските езици). Това тълкуване, колкото и неочаквано и трудно приемливо, се покрива добре със смисъла, вложен в надписа според проф. Георгиев. Предложеното от Е. Живков разделяне на TILTEA и ARAZEA е по-малко вероятно, понеже в такъв случай се загубва вокалната хармония, за която споменахме по-горе.

Изобщо разделянето на отделните думи, което проф. Георгиев предлага, особено в първата част на надписа, е сравнително сполучливо - “ROLISTENE, AS NERENEA TILTEA(N) NĒSKŌ ARAZEA DŌ MEAN...” и едва ли се нуждае от корекции. Ако приемем обаче, че NĒSKŌ би могло да се тълкува като наречие, то в такъв случай ARAZEA би изпълнявало по-скоро ролята на глагол или на прилагателно. В такъв случай съчетанието NĒSKŌ ARAZEA би означавало вероятно израз от рода на “ниско се прекланям” (или също вероятно “ниско преклонната”), след което следва втората част от текста или второто изречение – “DO MEAN TI LEZY (или ... TILEZUPTAM)...”. Последната част от текста, може да бъде разделена на мястото където се събират трите гласни (IĒE), поради малката вероятност те да са съставлявали част от една дума. Може да предположим и отделянето на последните две букви в текста (TA). Възможно е това съчетание да изразява показателно местоимение, близко по значение със старобългарското “тъ” и “съ” използвани в случаите на общо посочване. Всъщност в този ред на мисли може да направим и още едно предположение – да отграничим предходното съчетание ZHΛ [ZHEL]. Възможно е тук да потърсим старобългарската дума “жаль” – гроб, гробница. Като имаме предвид характера на текста, съществително “жаль” се съгласува добре с общия смисъл на посланието. Така или иначе последната част от текста вероятно указва мястото където лежат двамата покойници или изразява някаква молба или заръка от страна на съпругата. Едва ли някога ще можем да достигнем до пълното и точно дешифриране на този надпис, но въпреки всичко и независимо от това, кое тълкуване ще предпочетем, той носи някои важни представи за тракийския език като цяло и за някои негови граматични особености. Както вече отбелязахме, за разлика от надписа от с. Езерово, този върху каменната плоча от с. Кьолмен, не е придобил подобна популярност. Причината за това е, че въпреки направените няколко опита за неговото

прочитане, както и за евентуален превод, съдържанието на текста, дори и в общи линии, остава загадка и до ден днешен⁵.

Каменната плоча е открита през 1956 г., при разораването на невысока надгробна могила в местността Зуньово кладенче при с. Кьолмен, Преславско. Плочата, съдържаща надписа е била положена върху правоъгълна гробна камера в центъра на могилата. Трябва да отбележим, че надписът е бил обърнат навътре към гроба. В средата на камерата били положени кремираните кости на починалия тракийски аристократ. Освен това погребението съдържа глинени съдове, както и желязно и бронзово въоръжение.

Текстът се състои от 56 букви (изобр. 2) и по този показател се доближава до надписът от с. Езерово. Проф. Вл. Георгиев смята, че надписът е надгробен и съответно това улеснява неговото тълкуване. Според начина на изписване на буквите, той датира надписът в VI в. пр. н. е. и предлага следния прочит на текста⁶:

– Някои забелязани свободни съчинения преди да разгледаме работата на г-н професора. Надписа бил „надгробен“, като очевидно е предназначен за четене от долната страна, т.е. от мъртвеца. Как според „начина на изписване“ г-н проф. определя давността на надписа е огромна загадка, която не е разяснена. За сведение доколко „начина на изписване“ е меродавен за определяне на възрастта на надписа ще цитираме двама много известни и доказали се учени за да не бъдем голословни:

Айзенман (работил върху свитъците от Кумран) : „ Става въпрос за множество различни почерци на хора работили горе-долу по едно и също време и при едни и същи условия. От тях въобще не можем да съдим за хронологията...“. „Ръкописите от Мъртво море“, Пловдив, 2006, 190стр.

Сесил Рот (Унив. в Окфорт) :” Ако вземем за пример старите английски текстове, а разполагаме с огромно количество материали, писани през цялото средновековие ще се уверим, че е невъзможно да датираме точно, който и да било документ само на базата на палеографски данни..” пак там.

Ако проф. Георгиев пък няма предвид палеографските особености, а съди само по хода на длетото за възрастта на надписа, сами разбирате, че нещата прелитат в областта на приказната фантастика.

Текст: EBAR ZES(A) AŚN HN ETESA IGEK, A N BLABA(H)E GN! N UA(S?) SN LETEDN UED(N), NE IN DAKATR Ś!

По **мнението** на проф. Георгиев в този надпис известни елементи показват (дако)мизийски особености, поради което той предполага, че езикът на надписа представлява трако-мизийски преходен диалект.

– От един проф. обаче се очакваше нещо повече от „мнение” по въпроса. Мнение може да даде и пощенският раздавач. Какво се очакваше: Очакваше се характеристика на буквите (или руните), тяхното предполагаемо графологично или фонетично значение, класификация към съответна група или подгрупа езици, аналогии (графологични и фонетични) в аналогични азбуки или подредби, евентуално звуково съответствие със съвременният български (или гръцки ако предпочита г-н професора), евентуален модул с който се онагледява това съответствие и т.н. Това или не е по силите професорски или е разчитал, че само „мнението” му има тежест. Ние ще заявим – не няма тежест г-н професоре и тежи точно толкова колкото и мнението на пощенският раздавач. Оттук нататък за нас е безинтересно какво пише и откъде го „събира” това писане г-н професора, след като фактологичните му обосновките са да го кажем точно – НИКАКВИ. Т.е. писанията му са едно „свободно съчинение по поставена тема”. За онагледяване на проблема ще приложим едни надписи от етруски език от Vв. пр.н.е. |

500 BC. Inscribed in Etruscan (centre and right) and

Те са от Пирги (Италия)

По-долу е модулет на Лариса Бонфанте с който тя се опитва да разчете етруските руни. Опитва и не е от най задоволителните и по принцип тези руни се считат все още за неразчетени.

С тези два файла се опитваме да дадем бегла представа за какви къртовски усилия става въпрос при разчитането на една писменост, където предварително заявеният модул (играещ роля на легален дешифратор) е абсолютно задължителен. При разчитането на проф Георгиев не само няма заявен модул (без който проверката на разчитането е невъзможна и разчитането си остава само едно гадаене), но и от десетината произволно обявени значения на думи, той може да заяви не само за какъв език става въпрос, но и неговите „дако-мизийски диалектни особености”. Учудваме се само как г-н професора не е определил и цвета на очите на списвателя на въпросния камък. С тези неговите необявени и тайнствени методи това е напълно възможно и постижимо.

Предложеното от него тълкуване на текста е следното: Превод: Ебар (син) на Зеса(с) аз 58 години живях тук. Не повреждай този (гроб?)! Не осквернявай самия този покойник, за да не ти се направи това (= същото)!

Първото нещо, което трябва да отбележим е, че за съжаление тук липсва онази находчивост, която проф. Георгиев проявява при разчитането на надписа от с. Езерово. Разграничаването на отделните думи в текста е неубедително. Звуковият състав, получен в резултат на подобно разграничаване е трудно произносим. Неубедителни са и граматическите конструкции получени в резултат от разграничаване на отделните части на текста. Необяснимо е и защо проф. Георгиев предлага четенето да започне от личното име “Ебар (ΕΒΑΡ)”, което очевидно е ограничено от две доста по-дълги конструкции и следователно не се намира в началото на текста. Въпреки предполагаемото наличие тук на т.нар. бустрофедон (начин на писане, при който единият ред следва отляво надясно, следващият отдясно наляво и т.н.), след като четем три от четирите съставни части на текста в посока отдясно наляво, проф. Георгиев чете в същата посока и последната част – “N BLABA(H)E GN”, като я противопоставя по този начин на останалия текст. Повечето изследователи приемат този начин на четене, което вероятно им е попречило да забележат, че всъщност текстът е спираловиден и следва без прекъсване, като тази последна част би трябвало да се чете (Α)ΝΓΗΒΑΛΒΝ.

Прави впечатление и още една особеност. Проф. Георгиев определя знакът || (състоящ се от две прави успоредни линии) като съответстващ на буквата N, съответно звук [н]. По този начин в текста имаме наличието на осем (или дори девет) знака за N (както и съответния звук) и нито един за M, съответно звук [м]. Може да се предположи, че на някои места в текста знакът || може да се чете и като M.

– А като „О” не може ли да се чете ? Или като „П”, или като „У” и т.н. Не може да не се впечатлим от бистрата селективна мисъл от предположения кое как МОЖЕ да се чете, за да се уталожат жадното откривателското мислене. Ние считаме, че г-н професора спокойно може да се допита и до врачка за своите възможни пируети. Където и ще получи професионален отговор от „гледачката”, наместо да се намесва аматьорски в други хипер-имагинерни „професии”. Ние нямаме време да си губим времето в следване на витиеватите гадания на „специалистите” по разчитане на стари текстове и спираме разглеждането на материала. Започнахме тази критика с по-големи надежди, които не се оправдаха. За по-любопитните целият материал е тук: <http://ziezi.net/glosi.htm>

Това са файловете приложени от г-н Киряков които препечатваме, защото те дават нагледна представа за нашите критики по този материал изложен в статията..

Борислав Георгиев – боцман

31.08.2009г.